

Naturfareforum: Årsrapport 2023

Innhold

1	ADMINISTRATIVT OG STRATEGISK ARBEID	2
1.1	ADMINISTRASJON AV NATURFAREFORUM.....	2
1.2	STRATEGISK OG INTERNASJONALT ARBEID	2
1.2.1	<i>Strategisk arbeid</i>	2
1.2.2	<i>Kontakt internasjonalt</i>	3
2	HELHETLIG RISIKOSTYRING I SMÅ NEDBØRFELT – DP1.....	3
3	DATASAMORDNING – DP2.....	4
4	EVALUERING AV HENDELSER – DP3	5
5	KVIKKLEIRE – DP4.....	5
6	HELHETLIG RISIKOBILDE – DP5	5
7	FAGFELT UTEN ANSVAR – DP6	6
8	FORSKNING OG UTVIKLING – DP7.....	6
9	INFORMASJONSARBEID – DP8	6

Sammendrag

Naturfareforum er den viktigste samvirkearenaen mellom offentlige organer, for å bedre samfunnets evne til å håndtere naturfarer. Årsrapporten for Naturfareforum for 2023 gir en oversikt over aktiviteter og resultater for 2023, herunder eventuelle avvik i forhold til ambisjonene i virksomhetsplanen for 2023.

2023 har vært et travelt år på naturfareområdet, der deltakerne i Naturfareforum har hatt høyt aktivitetsnivå med bl.a. stortingsmeldingsarbeid, regelverksutvikling, hendeshåndtering m.v. Naturfareforum har i 2023 fulgt opp de mange prosessene som har pågått, samt prioritert fremdrift i de delprosjekter der det har vært mulig. Samtidig har det vært enkelte delprosjekter der man har måttet avvente utenforliggende rammebetingelser for å komme videre.

1 Administrativt og strategisk arbeid

1.1 Administrasjon av Naturfareforum

Fra handlingsplanen 2022-2025:

- Gjennomføre alle møter i topplederforum, styringsgruppen, sekretariatet og i prosjektene

Leveranser 2023:

- Toppledermøtet ble avholdt hos DSB i Tønsberg 4. mai og er nærmere omtalt i rapport nr. 18/2023 “Toppledermøtet i Naturfareforum 2023”
- Styringsgruppemøter ble avholdt 1. februar, 14. april, 15. juni, 22. september og 30. november.
- Det ble avholdt månedlige sekretariatsmøter
- Systemet med årsrapporter fra Naturfareforum ble vedtatt endret til en enklere internrapport om resultater og ev. avvik fra virksomhetsplanen

Det har også i 2023 vært et «eksternt blikk» på Naturfareforum:

- Naturfareforum er case i en longitudinell studie ved Handelshøyskolen BI på hva som kreves for at samarbeidsnettverk skal lykkes. Studien viser at det er tre typer spenninger som partnerne i Naturfareforum må håndtere: (1) inkludering og effektivitet, (2) intern og ekstern legitimitet og (3) horisontal og vertikal ansvarlighet. Disse spenningene håndteres ved å jobbe med grensesnittene i nettverket (innad i samarbeidet, mot hjemorganisasjonene og mot eksterne aktører), og sørge for at disse (og ulikhetene de representerer) blir nyttiggjort heller enn å være et problem. Spenninger og håndteringen av dem er et pågående arbeid i slike nettverk.

Avvik 2023:

- Det ble ikke utarbeidet egen årsrapport for 2022, i tråd med beslutning i styringsgruppen (i 2022 ble mye ressurser lagt i å utarbeide ny strategi og handlingsplan 2022-25 for Naturfareforum)

1.2 Strategisk og internasjonalt arbeid

1.2.1 Strategisk arbeid

Fra handlingsplanen 2022-2025:

- NFFs bidrag til helhetlige risikobilde skal underbygge politikkutvikling ved å vise en felles forståelse av hva som vil kunne skje og hvordan dette kan avverges
- NFF skal påpeke endringsbehov innen lovverk, veiledning og anbefalte tiltak basert på et helhetlig risikobilde
- NFF skal påpeke under hvilke omstendigheter finansiering av forebygging er samfunnsøkonomisk lønnsomt, og underbygge dette med utførte og nye utredninger
- NFF skal med jevne mellomrom publisere en Statusmelding som redegjør for det samlede arbeidet med naturfare i Norge

Viktige prosesser for politikkutvikling på naturfareområdet i 2023 var:

- Meld. St. 26 (2022–2023) Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn
- Arbeidet med en ny stortingsmelding om flom og skred
- Totalberedskapskommisjonens NOU 2023: 17 Nå er det alvor - Rustet for en usikker fremtid
- Generalistkommuneutvalgets NOU 2023: 9 Generalistkommunesystemet - Likt ansvar - ulike forutsetninger

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 – 2027
- Revisjon av Statlige planretningslinjer for samordnet bolig- og transportplanlegging - Statlig planretningslinje for arealbruk og mobilitet

Leveranser 2023:

- Informasjonsutveksling og drøfting i NFF av aktuelle innspill til pågående prosesser med politikktvikling på området
- Det ble drøftet muligheter for en årlig/jevnlig statusmelding for “Naturfareåret” i samarbeid med METs «Klimaåret»-arrangement

1.2.2 Kontakt internasjonalt

Sverige:

Representanter fra Naturfareforum deltok på møte og felles workshop 30.-31. mai 2023 i Karlstad med den svenske arbeidsgruppen for naturulykker. Både de norske og svenske deltagerne bidro aktivt i relevante diskusjoner om forebygging og håndtering av naturfare. Det var også befarings- og informasjon om overvannsutfordringer, flom og natur i Karlstad og det tilhørende elvedeltaet “Klarälven”. Det ble også avtalt en gjensitt til Norge i oktober 2024.

I etterkant av skredet ved Stenungsund i Sverige 23. september var det også kontakt mellom flere av partene i Naturfareforum og aktuelle svenske myndigheter.

Oppfølging Sendai

Fra strategiplanen 2022-2025:

- Styrke det nasjonale arbeidet med Sendai-rammeverket

DSB gjennomførte i 2022 en midtveisgjennomgang av Sendai implementeringen i Norge med deltagelse fra Naturfareforums sekretariat. Denne er sendt FNs kontor for katastrofeforebygging og inngår i den globale midtveisgjennomgangen av til Sendai rammeverket. Den norske rapporten finner dere [HER](#).

Justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl deltok på FNs globale toppmøte for Sendai rammeverket i New York 17.-18. mai 2023. Talen til statsråden finner dere [HER](#). I forkant av møtet deltok DSB i forberedelsene til møtet med blant annet arbeid som er gjort i regi av Naturfareforum. I den fremforhandlede resolusjonen er finansiering/investering (offentlig og privat), sammenhengen mellom fred/utvikling/naturkatastrofer, tidlig varsling og foregripende handling, og nasjonal gjennomføring fremhevet. Søkelyset i resolusjonen er rettet mot resiliert kritisk infrastruktur som et fundament for bærekraftig utvikling og kritiske samfunnsfunksjoner. En oppsummering av midtveisgjennomgangen og den politiske erklæringen finner dere [HER](#).

Leveranser 2023:

- Innspill til GA resolusjon og Norge sitt offisielle innlegg på toppmøtet/midtveisgjennomgangen
- Utvikle samarbeidet om naturfare i Norden

2 Helhetlig risikostyring i små nedbørfelt – DP1

Fra handlingsplanen 2022-2025:

- Arbeidet med fagområdene Datasamordning, Kartlegging og Helhetlig risikobilde er satsingsområdene for Naturfareforum (NFF) i planperioden

Hovedproblemstillingen for prosjektet er hvordan nedstrøms negative konsekvenser knyttet til overvann, flom og skred som følge av inngrep i små nedbørfelt kan minimaliseres. Prosjektgruppa mener temaet for delprosjekt 1 er svært viktig og faller godt inn i Naturfareforum sin strategi om å styrke samspillet på tvers av sektorer. Arbeidet berører flere tema i handlingsplanen for 2022 - 2025: Helhetlig risikobilde, Datasamordning og Politikkutvikling. Utfordringene i et nedbørfelt berører potensielt alle sektorer. Gruppa ser det som viktig å kunne bidra med underlag for politikkutforming.

Leveranser 2023:

- AsplanViak rapport (pilotfelt Skurva, Lillehammer) ble gjennomgått i et arbeidsmøte 20.09.2023
- Det har vært gjennomført et møte vedrørende samarbeid mot databasejobbingen for skredhendelser, med hensikt å skaffe oversikt over hva som finnes, hvem som er brukere og brukerbehov. Det har ikke vært jobbet mye med å øke tilfanget av hydrologiske data, bedre tilgjengeligheten av måledata og forbedre verktøy for hydrologiske analyser i små felt, der det har vært noe overlapp mellom arbeidet i DP1 og DP2, men det er ikke registrert noen uenighet mot å samle disse aktivitetene i DP1.
- Videre er det jobbet videre i direktoratsgruppen med tanke på lovanvendelse og praksis knyttet til skog og naturfare. Endelig leveranse er forventet ila 2023. Deretter skal de aktuelle departementene vurdere forslaget til ordning.

Avvik 2023:

- Det er jobbet mindre mot DP2, for å samle aktiviteter i DP1, enn det som var beskrevet i VP2023

3 Datasamordning – DP2

Fra handlingsplanen 2022-2025:

- Arbeidet med fagområdene Datasamordning, Kartlegging og Helhetlig risikobilde er satsingsområdene for Naturfareforum (NFF) i planperioden
- NFF skal bidra til at samfunnsøkonomiske konsekvenser av naturfarehendelser kartlegges og legges inn i Kunnskapsbanken eller andre relevante system. Eventuelle årsaker og kilder til informasjon bør også legges inn.

Leveranser 2023:

- Det har vært møtevirksomhet mellom Kartverket, DSB og NVE om samstilling av geografisk informasjon om naturfare og en gjennomgang av de ulike organisasjonene sine aktuelle digitaliseringsinitiativer innenfor temaområdet. Notat utarbeidet til sekretariatsmøte 30.11.23.

Avvik 2023:

- Årsaken til at det i 2023 ikke har vært noen leveranser i DP2 er at dette prosjektet har vært knyttet til Kunnskapsbanken. Den skal nettopp tilrettelegge for sammenstilling, samle data på en felles plattform, og å tilby analyseverktøy og analyser. Kunnskapsbanken er fortsatt av tekniske og finansielle grunner dessverre satt på vent, og det er usikkert når den eventuelt vil være operativ igjen. Det har derfor ikke vært noe aktivitet på dette prosjektet i 2023, annet enn at man følger med på hva som skjer mht. Kunnskapsbanken.

4 Evaluering av hendelser – DP3

Avvik 2023:

- Det er ikke gjennomført aktiviteter knyttet til evaluering av hendelser i regi av Naturfareforum i 2023, men flere av deltakerne i NFF har bidratt i evalueringsarbeid, bl.a. etter ekstremværet “Hans” august 2023

5 Kvikkleire – DP4

Fra handlingsplanen 2022-2025:

- Arbeidet med fagområdene Datasamordning, Kartlegging og Helhetlig risikobilde er satsingsområdene for Naturfareforum (NFF) i planperioden

Prosjektgruppen arbeider med faglige utfordringer innen kvikkleire. Formålet med gruppa er å bidra til faglig utvikling og gode råd vedrørende forvaltningspraksis knyttet til faglige spørsmål i områder med kvikkleire - uavhengig av hvor områdene ligger eller hvem som er berørt/er tiltakshaver.

Gruppa skal foreslå utviklingstiltak og gi konkrete råd og anbefalinger innenfor relevante saksområder som arealplanlegging, sikring, kartlegging av fare for kvikkleireskred og oppfølging av hendelser.

Gruppas sammensetning pr 22. november 2023: Toril Wiig, NVE (leder) med medlemmer for øvrig fra: Statens vegvesen, BaneNor, DiBk, NGU, NTNU, Nye Veier AS.

Leveranser 2023:

- Oppfølging av NTNU-prosjektet, prosjektmøter og arrangering av workshop med deltakere fra bransjen
- Ett felles møte pr. november 2023, hvor tema var hvordan utnytte samarbeidet i DP4 bedre i fremtiden

6 Helhetlig risikobilde – DP5

Fra handlingsplanen 2022-2025:

- NFF skal legge til rette for partenes samordning av datagrunnlag og faglig utvikling basert på et helhetlig risikobilde
- NFF skal bidra i diskusjonen om hvordan og hvorfor et samordnet risikobilde er viktig for å kunne ta hensyn til naturfare på en samfunnsnyttig måte
- NFF skal involvere relevante etater inn i arbeidet med helhetlig risikobilde, også de som eventuelt ikke er med i NFF
- I 2023: Prosjekt om helhetlig risikobilde etableres og samordnes med arbeidet innen kartlegging og datasamordning

Planlagte leveranser i 2023 var etablering av prosjektgruppe og starte opp et forprosjekt, samt rapportere til styringsgruppen. Dette har ikke blitt gjennomført.

Samtidig har det pågått prosjekter i regi av andre, som NVEs prosjekt om samla risikobilde, som det er relevant å avvente resultatene fra.

Avvik 2023:

- Arbeidet er av ulike årsaker ikke påbegynt

- NFF skal bidra til at naturvitenskapelige resultater og rapporter blir gjort tilgjengelig og forståelige for kommunens arbeid, dvs. «hva betyr dette for oss». Det er viktig å samarbeide med etablerte kanaler som Klimatilpasning.no om dette

Leveranser 2023:

- Naturfareforum sine nye nettsider ble lansert i juni 2023 og er holdt løpende oppdatert med nyheter fra Naturfareforum
- Det ble besluttet opprettet en formidlingsgruppe høsten 2023 (DP8), med representanter fra flest mulige av deltakerne i Naturfareforum, for å styrke arbeidet med seminarer/faglunser og informasjon på nettsidene
- Det ble besluttet å tilby et naturfarewebinar for nye folkevalgte i kommunestyre og fylkesting. Planlegging av webinar ble utført ultimo 2023, og webinar vil bli formidlet gjennom KS sine kanaler i 2024

Avvik 2023:

- Digital profil er ikke oppdatert, men aktørenes logoer er godt synliggjort på nye nettsider
- Det var planlagt et seminar om rapporten “Forvaltningsregimet for naturfarer i Norge – statlig fagansvar” desember 2023, som måtte utsettes til januar 2024 pga. sykdom
- Det ble ikke avholdt åpent fagseminar om naturfare i 2023, men drøftet hvordan et slikt seminar i regi av Naturfareforum best kan gjennomføres